

Διδυμότειχον. Αβριανόπουλος 1328

Προμούσαιον. Ξυπόδιον Προνεκιάον. Προβαθον
Προβαθι. Βαυγαρον Καντακουζηνός.

A.

Μόλις κατά τὸ ἔτος 1328 ἐτελεί-
σας ὁ μακρὸς καὶ ξαντλητικὸς πέ-
λεμος μεταξὺ πάππου καὶ ἑγγόνου,
Ἄνδρονίκος ὁ νεώτερος καταλύσας
τὰς αἰματηρὰς διενέξεις πρὸς τὸν
Ἄνδρονίκον τὸν πρεσβύτερον ἀνε-
γνωρίσθη πλέον μόνος ἄρχων τοῦ
Βυζαντινοῦ κράτους, ἔχων ὡς σύμ-
βουλὸν του, μέγαν δομestικόν, τὸν
λόγιον εὐπατριδὴν Ἰωάννην Καντα-
κουζηνόν.

Ὁ Ἄνδρονίκος ὁ Γ' ἔτι πρὶν ἢ συμ-
βιβασθῆ μετὸν πάππον του εἶχεν
ἐλθεῖν εἰς τὸ Διδυμότειχον, τὸ ὄποι-
ον, ὡς ἐκ τῆς θέσεώς του καὶ τῆς ἐ-
στρατευτικῆς δυνάμεώς του διὰ τὴν
ἐποχὴν, ἦτο ἡ σπουδαιότερα μετὰ
τὴν Ἀδριανούπολιν πόλις τῆς Θ. ἡ
κῆς. Ἐδῶ δὲ ἐγεννήθη καὶ ὁ υἱὸς
καὶ διάδοχος τοῦ Ἄνδρονίκου Ἰω-
άννης Ε' ὁ Παλαιολόγος.

Ὁ Ἄνδρονίκος ἔμεινεν εἰς τὸ Δι-
δυμότειχον καθ' ἕλον τὸν χειμῶνα
μαζὺ μετὸν μέγαν δομestικόν, Ἀ-
φῆκε δὲ τὸ περισσότερον μέρος τοῦ
στρατοῦ του εἰς τὴν Ἀδριανούπο-
λιν, διότι ἡ πόλις αὕτη εὐποροῦσε
καὶ εἶχε διὰ τὰ ἀπαιτούμενα. Ἄ-
δριανου, μεγάλη καὶ πολυάνθρωπος,
καὶ στρατιῶν οὐκ ἐπαφρόνητον
ἔχουσα ἰδρυμένη ἐν ἑαυτῇ, κα-
θὼς σημειῶναι ὁ Καντακουζηνός.

Μεταξὺ δὲ τοῦ Διδυμοτείχου καὶ
τῆς Ἀδριανουπόλεως ὑπῆρχον με-
γάλα πλουσιώτατα χωρία καὶ φρού-
ρια δχυρά, καθὼς τὸ Προμούσαιον,
τὸ Ἐμπύδιον καὶ τὸ πλησίον
τοῦ Ἐβρου Τεφρομίανον.

Ὁ νέος βασιλεὺς Ἄνδρονίκος κα-
τὰ τὴν παραμονὴν του εἰς τὸ Διδυ-
μότειχον ἐβόησεν ἐπὶ τεσσαράκοντα
συνεχεῖς ἡμέρας, εἶχε δὲ οἷος κα-
θημερινόν. Ἄμα ἔπαυσε τὸ οἷος,
ἐπὶ δώδεκα ἡμέρας εἶχε συνεχῶς αἰ-
μορραγίαν τῶν μυκτήρων. Κατόπιν
ἐπὶ ἔνδεκα ὀλοκλήρους μῆνας ἐρρί-
γει ἐκάστην τετάρτην ἡμέραν καὶ
συνεπεία τῆς μακρᾶς καὶ βαρυτάτης
ταύτης ἀσθενείας διετέθησαν κα-
κῶς ὁ σπλῆν καὶ τὰ σπλάγχνα οὐ
καὶ μέχρι τοῦ θανάτου του δὲν ἠμ-
πόρεσε νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὴν πό-
θησιν αὐτῆν.

Ἐπίσης κατὰ τὴν θερινὴν διαμο-
νὴν του εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν καὶ
τὸ Διδυμότειχον ἠοθένησεν ἡ σύζυ-
γος του.

Λογοθέτης τοῦ στρατιωτικοῦ οἴ-

κου τοῦ νέου Ἄνδρονίκου ἦτο ὁ
ἀδελφὸς ὁ Καβάσιλας. Ὁ μέγας λο-
γοθέτης κατὰ διαταγὴν τοῦ βασιλέ-
ως ἦλθε εἰς τὸ Διδυμότειχον καὶ ἐν-
διέτριψε εἰς ἐν ἐκ τῶν φρονιστηρί-
ων τῆς πόλεως ταύτης. Καὶ ἡ μή-
τηρ τοῦ μεγάλου δομestικοῦ διέμει-
νε τότε εἰς τὸ Διδυμότειχον.

Ἐνόσω δὲ ὁ βασιλεὺς εὗρίσκειτο
εἰς τὸ Διδυμότειχον, πληροφρη-
θεὶς διὰ τὸν βασιλεὺς τῶν Βουλγα-
ρων Μιχαὴλ εὐέβαλε πανορατῆ
εἰς τὴν χώραν του, ἦλθε ἐπιεισιμέ-
τως εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν καὶ ἐ-
κεὶ συνήθροϊζε στρατὸν, διὰ νὰ ἐν-
τεπεξέλθῃ κατὰ τῶν Βουλγάρων.

Ὁ Βουλγαρὸς βασιλεὺς ἦτο στρα-
τοπεδευμένος εἰς τὸ φρούριον Β ο υ
κ ἄ λ ο υ, ἐκεῖ προετοιμάσθη καὶ β-
σπερον ἀπὸ ἄλλας ἡμέρας στρατο-
πεδεύσας εἰς τὴν πλησίον εὐρισκο-
μένην πολὺν Π ο ρ ο β ἄ τ ο υ ἐ-
πολιόρει αὐτὴν. 1)

Ἐπὶ ἐστρατοπέδουσαν ἐπὶ τρι-
κοντα ἡμέρας, πλὴν ἐπὶ τέλος ἐ-
συνήκολούθησεν καὶ ὁ Ἄνδρονίκος
ἀνεχώρησεν εἰς τὸ Βυζάντιον.

Καθὰ ἱστορεῖ ὁ Ἰωάννης Καντα-
κουζηνός, Ἄνδρονίκος ὁ νεώτερος
τὸν ἔχειμα πολὺ ὧς μέγαν δομest-
τικόν καὶ πολλὰς οικειοθελῶς
καὶ μετ' ἀπόλυτον εὐκρίνειαν ἐξή-
τησε νὰ τὸν κοσμήσῃ μετὰ βασι-
λικὰ ποσάσημα καὶ νὰ τὸν κατα-
στήσῃ συγκάθεδρον καὶ συμβασιλεύ-
οντα. Καὶ ἡ διοίκησις, ἄλλως τε,
τῶν πραγμάτων ὅλη ἦτο ἀνατεθει-
μένη εἰς αὐτὸν καὶ τὰ βασιλικά
προστάγματα ἐπέγραψε, ἀντὶ τοῦ
βασιλέως, αὐτὸς μετ' ἐρυθρὰς ὑπο-
γραφᾶς καὶ ὅσα προήρχοντο ἀπ'-
αὐτὸν εἶχον ἴσην καὶ τὴν ἰδίαν δύ-
ναμιν μετ' τὴν τοῦ βασιλέως καὶ ἐν
γένει ὅσα ἔργα καὶ καθήκοντα ἦσαν
τοῦ βασιλέως ἐπετρέποντο εἰς αὐ-
τὸν ὡς ἀναπληρωτὴν του. Ὁ Καν-
τακουζηνός ὅμως, καθὰ ἱστορεῖ ὁ
ἴδιος, ἠρνεῖτο νὰ ἀποδεχθῇ τὰς τι-
μητικὰς αὐτὰς προτάσεις, λέγων δι
ἠρκεῖτο εἰς τὰ παρόντα.

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ

1) Κατὰ τὴν γνώμην μου, τὸ φρούριον
Βουκῆλου εἶναι τὸ πρὸς βορρᾶν τῆς Ἀν-
δριανουπόλεως σημερινὸν χωρίον Φικελῆ,
ὅπου σῴζεται πύργος Βυζαντινῆς τέχνης
καὶ ἔρειπια. Εἰς τὴν ἰδίαν δὲ περιφέρει-
αν ὑπάρχει τὸ μικρὸν καὶ ἄσημον σημε-
ρον χωρίον Π ο ρ ο β ἄ τ ο υ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ
1220-51
1931

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΙΔΙΟΝ Μ. Χ. ΑΙΩΝΑ
ΥΠΟ ΚΑΤΑΝΟΜΗΝ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

ΤΟ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΝ ΚΑΙ Η ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ
ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΙΔΙΟΝ Μ.Χ. ΑΙΩΝΑ

ΥΠΟ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Γ. ΚΟΥΡΤΙΔΟΥ, ΙΑΤΡΟΥ, ΒΟΥΛΕΥΤΟΥ ΕΒΡΟΥ

Πριν η αναχώρησις ὁ Ἀνδρόνικος εἰς τὸ Βυζάντιον, ἐνόσω ἀκόμη παρέμενον εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, ἐληρηροφορήθη ἐπὶ στράτευμα Τουρκικὸν μὲ ἐβδομήκοντα πλοῖα ἀπὸ Βισσῶν εἰς τὰ παράλια τῆς Ἄγιου Ἐλεφάντης τὰ περὶ τῆς Τραϊανουπόλεως καὶ Βήρας μέση. Ὁ βασιλεὺς μὲ τὸν μέγαν δομέστικον συναθροίσαντες ἄλλοις στρατιώταις ἐκ τῶν περὶ πόλεων ἐπετέθησαν ἑκαφνὶ κατὰ τῶν Τουρκικῶν καὶ ἄλλους μὲν ἐφόνευσαν, ἄλλους δὲ συνέλαβον.

Ὁ βασιλεὺς μετὰ τὴν νίκην ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν.

Κατόπιν ἐπανῆλθεν εἰς τὸ Διδυμότειχον, συνέβη δὲ τότε νὰ περιπέσῃ εἰς ἄσθενσημα, καλούμενον ὑπὸ τῶν τότε ἱατρῶν «νεφολικὸν σύνπτωμα». Ἡ ἀσθένεια δὲ τοῦ βασιλέως καθ' ἑκάστην ἐπτείνεται καὶ ἐπὶ γίνανεν εἰς τὰ χειρότερα. Τὴν ἐπαχθὴν αὐτὴν εἰς τὸ Διδυμότειχον ἐφιλοξενεῖτο καὶ ἡ θεία τοῦ βασιλέως Παλαιολογίνα ἡ Κατακουζηνή.

Τότε πάλιν ἤρχισαν οἱ παρόντες εἰς τὸ Διδυμότειχον συγκλητικοὶ καὶ ὁ στρατὸς νὰ πιέζον τὸν μέγαν δομέστικον νὰ περιθέσῃ τὰ βασιλικά σύμβολα, ἀλλ' αὐτὸς ἤρνηθη καὶ πάλιν.

Ἐν τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ἐφρουρεῖτο εἰς τὸ Διδυμότειχον φυλακισμένος καὶ ὁ δεσπότης (πρίγκιψ) Κωνσταντῖνος, ὅστις μετεφέρθη ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκην, ἃν καὶ ἔγινε μοναχὸς μετονομασθεὶς Κάλιστος. Τοῦτον φοβούμενοι, ὡς πολιτικῶς ἐπικίνδυνον, ἤθελον νὰ τὸν φονεύσουν, πλὴν ὁ μέγας δομέστικος, φῶσει φιλόανθρωπος καὶ πράγματι ἀνὴρ μεγαλόψυχος, δὲν ἐπέτρεψε νὰ τὸν φονεύσουν. Τὸν ἔδωκε δὲ εἰς τορεῖς πιστοὺς δούλους του, οἱ ὅποιοι τὸν ἀπέκρυψαν καὶ ἀνατρέψαντες εἰς τὸν ποταμὸν Ἄρδα ἓνα πλοῖον διέδωκαν σκοπῖμος, ὅτι ἐπνίγη ἐκεῖ θελήσας νὰ ἀποδράσῃ.

Τὴν ἐποχὴν αὐτὴν Ἀνδρόνικος ὁ πρεσβύτερος ἔγινε μοναχὸς μετονομασθεὶς Ἀντώνιος.

Ἐπομὲν ἀνωτέρω, ὅτι ὁ βασιλεὺς Ἀνδρόνικος ἠσθένησεν εἰς τὸ Διδυμότειχον ἀπὸ ἐγκεφαλικὸν νόσημα. Τότε εἰς τὸ Διδυμότειχον μεταξὺ τῶν ἱατρῶν ἦτο κάποιος ὀνομαζόμενος

Β'.

Βιρὸς, ὁ ἐμπειρότερος ἀπὸ ἄλλους τούτους συμπολίτας του ἱατροῦ. Οὗτος ἰδὼν τὸν Ἀνδρόνικον κατὰ τὴν ἀσθένειάν του ἀπεφάνθη καὶ ἐπέμεινε νὰ ἀσπασθῇ ὁ βασιλεὺς τὸ μοναχικὸν σχῆμα, διότι τὸν ἐβλεπε κινδυνεύοντα καὶ δὲν ἤθελε νὰ ἀμελήσῃ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς του καὶ νὰ στερηθῇ τὴν θείαν χάριν.

Τότε ὁ μέγας δομέστικος, ὅστις ἦτο πρακτικώτατος ἄνθρωπος, ἀντίστη καὶ ἐπέκλησε δριμύτητα τὸν ἱατρὸν Βιρὸν εἰπὼν:

«Ἰατρὸς οὐτοσὶ ἐμοὶ μὲν κείθεσθαι βούλεται οὐδαμῶς, ἐπιτῶ δὲ πεποιθὼς ὡς δὴ τις ὦν τῶν τε δὲ ἔθνη καὶ τὰ ἐσόμενα εἰδότην, ὄρηται ἡμῖν τὸν βασιλέα μονάζοντα ἐκ βασιλείας ἀποδείξαι.»

Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἐφάνη ἀποτελεσματικὴ ἡ ἐπέμβασις τῆς Φαρμακίας, ἡ ὁποία ἦτο μὲν ἀπὸ τὰς εὐγενεῖς γυναῖκας τοῦ Βυζαντίου, αὐτὴ εἴχε φέρει ἀπὸ τὸ Βυζάντιον τὰ ἱερὰ βιβλία, τὰ ἐβλύζοντα ἐκ τῆς ἀκνιάου καὶ σωτηρίου πηγῆς τῆς Θεομήτορος. Ἐδῶκε λοιπὸν εἰς τὸν βασιλέα νὰ πῆ καὶ αὐτὸς, ἀφοῦ ἔπει, ἤρχισε νὰ ἀνακτῆ δυνάμεις καὶ ἀπὸ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἀνέκτησε ἑαυτὸν κατὰ μικρὸν καὶ ἦλθεν εἰς καθαρὰν καὶ τελειοτάτην ὑγίαν. Καὶ ἡ ἐκκλησίαις ὄλιον ἦτο μεγάλη.

Μετ' ὀλίγον ἀνηγγέθη, ὅτι ὁ σαρδάρης Ἀμούρ μὲ 75 πλοῖα ἦλθεν κατὰ πρῶτον εἰς τὴν Σαμοθράκη καὶ κατόπιν διεπεραιώθη εἰς τὰ ἐκτὸς παράλια τῆς Θεσσαλονίκης. Συνέβη ὡς κατὰ τὴν νόσον ἐκείνην νὰ καταυλισθῇ καὶ ὁ βασιλεὺς κατὰ τὰ Κομοτηνὰ (Κομοτίνην), πόλιμα τῆς Θεσσαλονίκης οὐ πολὺ ἀπῳκισμένον εἰς θαλάσσης καὶ ὁ Ἀμούρ νὰ ἀποβιβασθῇ κατὰ τὴν Ποροῦν, παράλιον τῆς Θεσσαλονίκης χώραν καταντικρὸν τῶν Κομοτηνῶν.

Τὰ δύο στρατεύματα συνητήθησαν εἰς τι χωρίον ὀνομαζόμενον Παναγία ἕπτιον, ὁμαλὸν καὶ κατάληλον διὰ τὸ ἱππικόν. Πλὴν ἔουν ἀποκόλλησαν, ὁ Ἀμούρ ἀπέπλευσε καὶ ὁ βασιλεὺς ἐπανῆλθεν εἰς τὸ Διδυμότειχον, ὅπου παρέμεινε ἐπὶ ἓν ἔτος καὶ κατόπιν ἀνεχώρησε εἰς τὸ Βυζάντιον.

ΑΘΗΝΑΝ

ΤΟ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΝ ΚΑΙ Η ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ Δ' Μ.Χ. ΑΙΩΝΑ

ΥΠΟ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Γ. ΚΟΥΡΤΙΔΟΥ, ΙΑΤΡΟΥ, ΒΟΥΛΓΕΥΤΟΥ ΕΒΡΟΥ

ίς
γ
α
ο
δ
ε
κ
τι
ς
ν
ι
β
ι

Ὁ Καντακουζηνός μετὰ τὴν ἀνάρρησίν του ἐξήτησε ἀπὸ τὰς πόλεις νὰ υποταχθῶν εἰς αὐτὸν, πλὴν βλαί παρήκουσαν.

Ἀμφότεροι οἱ διαμαχομένοι ἤρχισαν τότε νὰ προετοιμάζωνται, διὰ νὰ ἐξοντώσῃ ὁ εἷς τὸν ἄλλον καὶ ἐζήτησαν τὴν συνδρομὴν τῶν Σέρβων καὶ τῶν Τούρκων. Ὁ Καντακουζηνός ἐζήτησεν ἐπικουρικὰ στρατὰ ἀπὸ τὸν πανίσχυρον Βασιλέα τῶν Σέρβων Στέφανον Δουσαν. Ἐκαμὲ προετίθεισάν του τὸ Διδυμότειχον καὶ ἔδειξε ἐξαιρετικὴν εὐνοίαν καὶ μεγάλην ἐμπιστοσύνην πρὸς τὸν Ἀρχιερέα τοῦ Διδυμοτείχου καὶ προσοχὴν, διότι, καθὼς καλλίσκις ἀπεδείχθη, δὲν ἐστρεφέτο θείας χάριτος.

Καὶ ἐν πρώτοις ἐστειλε εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν ἀναρρητήρια γράμματα, διὰ νὰ τὸν ἀναγνωρίσουν ὡς βασιλέα τῶν. Καὶ οἱ μὲν πρόκριτοι προσθύμως τὰ ἐδέχθησαν καὶ ἔλεγον νὰ ἀναγνωσθῶν ἐπ' ἐκκλησίας, ἀλλ' ὁ λαὸς δὲν ἔβηκε ἐνθουσιασμένος ἀπ' αὐτὰ καὶ ἦτο φανερόν, ὅτι ἐσκέπτετο νὰ ἀντιδρῶσῃ. Τότε οἱ πρόκριτοι ἄλλους ἐξέβρισαν καὶ ἄλλους ἐξ αὐτῶν ἔδειραν μὲ μαστιγία.

Αὐτοὶ ἐτιμώθησαν καὶ ἐπεφυλάχθησαν νὰ ἐκδικηθῶν.

Τὴν νύκτα δὲ ὁ Βράνος, πτωχὸς ἐργάτης, προσεταιρισθεὶς καὶ ἄλλους δύο, τὸν Μουγδουφὴν καὶ τὸν Φραγγόπουλον, περιήλθον τὰς οικίας τῶν δημοτῶν καὶ τοὺς ἐπανεστίασαν, ἐπετέθησαν κατὰ τῶν προκρίτων καὶ διήρπασαν τὰς περιουσίας τῶν. Αὐτοὶ τότε διέφυγον καὶ ἐκρύβησαν, ἀλλὰ τὴν ἡμέραν τοὺς συνέλαβον καὶ τοὺς ἐκλείσαν μέσα εἰς τοὺς πύργους, ὅπου ἔβαλαν καὶ φρουράν. Κατέστρεψαν δὲ καὶ τὰς οικίας τῶν μέχρι θεμελίων. Καὶ μὲ ὄσους ἀκόμη εἶχον παλαιὰς διαφοράς, τοὺς κατηγορήσαν διὰ Καντακουζηνισμὸν καὶ τοὺς κατεδίωξαν.

Ὁ δῆμος Ἀδρ(ο)πόλεως ἐστειλε κα-

Ε'

τόπιν τοὺς δεσιμώτας τούτους προακρίτους εἰς τὸ Βυζάντιον. Φοβούμενοι δὲ τὸν Καντακουζηνὸν δι' ὅσα ἔκαμον κατὰ τῶν παρθένων, ἐπειδὴ οὗτος ἦτο πλησίον εἰς τὸ Διδυμότειχον καὶ εἶχε στρατόν, ἐστειλαν προσβέλειαν πρὸς τὸν βασιλέα τῶν Βουλγάρων Ἀλέξανδρον, ὅστις ἀμέσως ἐσπευσεν νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Ἀδρ(ο)πολιν. Καὶ ἐπολιόρησε μὲν αὐτὴν, πλὴν δὲν εἰσπόρεσε νὰ τὴν κυριεύσῃ, διότι καὶ οἱ προσκαλέσαντες αὐτόν, ἀντιληφθέντες τὸν κίνδυνον, εἶπον, ὅτι δὲν τὸν προσεκάλεσαν ὡς δεσπότην, ἀλλὰ ὡς σύμμαχον.

Τότε ὁ Ἀλέξανδρος ἦλθε πρὸς τὸ Διδυμότειχον καὶ χωρὶς νὰ διαβῆ τὸν Ἔβρον, ἐστρατοπέδευσε. Ἐκλέξας δὲ ἓνα μέρος ἀπὸ τὸν στρατόν του τὸ ἐστειλε, νὰ λεηλατήσῃ τὰς πόλεις τῆς Θράκης καὶ πεισθεὶς τέλος ὅτι ὁ Καντακουζηνός εἶχε πολλὴν στρατὸν ἐστειλε ζητῶν εἰρήνην, ἥτις καὶ συνήφθη.

Συγχρόνως ἐστειλε προσβέλειαν καὶ πρὸς τὴν βασιλισσάν περὶ εἰρήνης. Τοὺς πρέσβεις τοῦ ὅμως τοὺς διέπνευσαν εἰς τὸ Βυζάντιον καὶ τοὺς ἐφυλάκισαν.

Τότε ἀπεστάτησαν πρὸς τὸ μέρος τῆς βασιλισσῆς βλαί αἱ Θρακικαὶ πόλεις, ἐκτὸς τῶν πόλεων Παμφύλου καὶ Κυπρίνου καὶ τοῦ φρουρίου Ἐμπεύθιου, τὸ ὁποῖον εὐρίσκετο πλησίον τοῦ Διδυμοτείχου καὶ πρὸ πολλῶν ἔτων τὸ εἶχε κτίσει ὁ βασιλεὺς ἐκ θεμελίων.

Τοιουτοτρόπως αἱ ἐχθροπραξίαι μεταξὺ τῶν ἀντιμαχομένων Παλαιολόγων καὶ Καντακουζηνῶν ἐξηκολούθησαν εἰς τὴν Θράκην καθ' ὅλον τὸν χειμῶνα. Οἱ τοῦ Βυζαντίου ὄμως δὲν ἐτόλμησαν νὰ πλησιάσῶν εἰς τὸ Διδυμότειχον, ἐκτὸς μόνον ὅτι περιορίσθησαν εἰς τινὰς λεηλασίας, τὰς ὁποίας ἔκαμον εἰς τὰ πέριξ τοῦ φρουρίου Τζερονιμίανου, ὅπερ εὐρίσκετο πλησίον τοῦ Διδυμοτείχου

THE FEDERATED SOCIETIES
OF THRACE

AGATHOUPOLITON
"AVLAES"

ADRIANOPOLITON
"CRESTIAS"

CALLIPOLITON
"LYSIMACHIA"

CONSTANTINOPOLITON
"ZODOCHOS FIGI"

GANOCHORITON
"OMONIA"

HERACLITSIOTON
"AGIOS GEORGIOS"

MADYTION
"HELLESPONTOS"

MILLIOTON
"ATHENA"

PROKONISICTON
"MARMARAS"

PROASTIQU
"AGIOS ERMOLAOS"

RADESTINON
"VISANTHI"

SARANTA EKKLISIOTOI
"CARPODEMON"

SILYVRINON KAI
PERICHORON

SKOPINON
"ORPHEUS"

STRANTZALIOTOI
"AGIOS GEORGIOS"

THRACIAN WOMEN'S SOCIETY
"SKOPOS"

ΕΠΙΣΤΗΝ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΘΡΑΚΗΣ

ΤΟ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΝ ΚΑΙ Η ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ
ΚΑΤΑ ΤΟΝ 14 Μ.Χ. ΑΙΩΝΑ

ΥΠΟ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Γ. ΚΟΥΡΤΙΔΟΥ, ΙΑΤΡΟΥ, ΒΟΥΛΕΥΤΟΥ ΕΒΡΟΥ

ΣΤ΄.

Ο Καντακουζηνός έσκέπετο να εκστρατεύση την άνοιξη κατά της Αδριανούπολης, έστειλε δέ τον χειμώνα κρυφώς άπεσταλμένους προς τους προκρίτους και τους κατέπεισε να παραδώσουν εις αυτόν την πόλιν. Κατά την προσδιορισθεΐσαν ημεραν έφθισε ο Καντακουζηνός και έστρατοπέδευσε πλησίον του Έβρου. Κατά την ίδίαν νύκτα έπνευσε άρμύρας βορράς και επάγωσε ο σκοταμός, ηναγκάστη δέ ένεκα τούτου να στρατοπεδέυση εκεί δύο βραχίονες, άπεχώρησε δέ κατόπιν ένεκα του χειμῶνος.

Κατόπιν έτοιμάσθη να κυριεύση τας Θρακικάς πόλεις και το Βυζάντιον. Αφήσας λοιπόν εις τὸ Διδυμότειχον την βασιλίδα σύζυγόν του με τρεΐς θυγατέρας του και τὸν δούδον Νικηφόρον, γαμβρόν του, έπι τῆς θυγατρὸς του Μαρίας, έλαβε μαζί του τὸς υἱοὺς του Ματθαῖον και Μανουήλ, τὸν γυναικάδελφόν του Ιωάννην Ἀσάνην και τὸν άνεψιόν του Ἀγγελον Πικέρην.

Πρὶν ἢ ὅμως εκστρατεύση, έθεώρησε καλόν να διαπραγματευθῆ και πάλιν με την βασιλίσαν περί ειρή-

νης και έστειλε κρυφώς γράμματα προς τὸν πατριάρχη.

Ο Καντακουζηνός, μετὰ την άποτυχίαν τῶν διαπραγματεύσεων, έστρατοπέδευσε μετὰ τὸν στρατόν της εκστρατείας εις την Βήραν (τας σημερινάς Φέσσας), διότι εκεί εΐχε άφθονίαν τροφῆς δια τὸ ἱππικόν του, καθόσον ἦτο άνοιξις, έμεινε δέ εκεί πολλὰς ἡμέρας.

Προσπάθησε δέ να καταλάβη τὸ φρούριον άνευ βίας, διότι δέν ἤθελε να κάμη την μονήν άνάστατον και να την κυριεύση με τὰς πολεμικὰς μεθόδους. Ἡ Βήρα τότε μετὰ την άχυρωμένην καλῶς και έντός του φρουρίου τούτου ὑπῆρχον και πολλοὶ άγρόται, διατεθειμένοι εἰς τὴν υπηρεσίαν και καλλιέργειαν τῶν άγροκτημάτων του μοναστηρίου. Οἱ μοναχοὶ λοιπόν και οἱ άγρόται υπερόψικτον τὸ φρούριόν του άπό τὰ τεΐχη με πείσμα άπάνταστον και δέν ἤθελον να άκούσουν τὰς προτάσεις του Καντακουζηνου περί συνθηκολογήσεως. Ἦσαν δέ τὰ τεΐχη του φρουρίου άχυρῶ ατο, καθὼς λέγει ὁ ιστοριογράφος.

(Συγγέμεια εις τὸ προσεχές.)

ΤΟ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΝ ΚΑΙ Η ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ Δ΄ Μ.Χ. ΑΙΩΝΑ

ΥΠΟ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Γ. ΚΟΥΡΤΙΔΟΥ, ΙΑΤΡΟΥ, ΒΟΥΛΕΥΤΟΥ ΕΒΡΟΥ

Η'.

Οι εν Διδυμοτείχῳ πανταχόθεν πολεμούμενοι καὶ μὴ βλέποντες νὰ πλησιάζει ἡ ἀνακαχή, ἐὰν δὲν ἐπα- νήκοτο ὁ βασιλεὺς ἔστειλαν πρὸς αὐτὸν Μιχαὴλ τὸν Ταρχανειώτην, διὰ νὰ τὸν παρορμήσῃ νὰ επιστρέψῃ, διότι ἡ παρουσία του ἦτο ἀπα- ραίτητος. Ἐπανελθὼν οὗτος ἀνήγ- γειλε δὲ ὁ Καντακουζηνὸς ἡναγκά- σθη νὰ ἐπάγῃ πρὸς τὸν βασιλέα τῶν Σέρβων Κράλην μετὰ τοῦ ὁ- ποίου συνεδέετο διὰ συμμαχίας μετ' ὀλίγων ἡμερῶν θὰ επιστρέψῃ με- στρῶν.

Οἱ εν Διδυμοτείχῳ πληροφοροὶ θέντες τοῦτο ἤρωςαν νὰ ἀδημονοῦν καὶ νὰ γίνοντο ταραχᾶς. Τότε ἡ σύ- λλητος τοῦ Καντακουζηνοῦ βασιλι- σα Εὐδοκίᾳ γυνὴ προικισμένη μὲ ἑ- ξαιρετικὴν φρόνησιν, τοῦς συνεκάλε- σε βίους καὶ τοὺς συμβούλους, εἰ- ποῖσα δὲ συμπερόνια κοποῖν τὸν Καντακουζηνὸν πλησίον τοῦ Κράλη, ἀφοῦ καὶ ὁ βασιλεὺς τῶν Βουλγάρων Ἀλέξανδρος ἔστειλε τὴν σύζυγόν του, ἀδελφὴν τοῦ Κράλη, διὰ νὰ τὸν καταπέσῃ νὰ φωνεῖται τὸν Καντακουζηνόν, πλὴν ἵσως ἠ- πεκοιήθη. Ἐπίσης ἔστειλε ὁ Ἀλέ- ξανδρος στρατὸν εἰς τὸ Διδυμοτεί- χον μετ' ἐνὸς πρόβατον μὲν νὰ βοη- θήσῃ τοὺς Διδυμοτείχτας, πράγ- ματι δὲ διὰ νὰ κυριεύσῃ τὴν πόλιν.

Ἡ βασίλισσα Εὐδοκίᾳ ἀντιλήφθη σα- ρκινὸν κίνδυνον τοὺς διέταξε νὰ ἀ- ναχωρήσῃ, ἀφοῦ ἤδη ἄρκε ἡ ὁ- πηγεῖς ἡ παρ' αὐτῶν δοθεῖσα ἐπι- κουρία. Αὐτοὶ ὅμως ἀπεκρίθησαν, διὸ κατ' οὐδένα τρόπον θὰ ἀναχω- ρήσῃ, ἀλλ' εἴ θὰ μένουν ἐκεῖ συνεχῶς ἐπικουροῦντες, διότι αὐτὴν τὴν διαταγὴν ἔλαβον ἀπὸ τὸν βασι- λέα τῶν. Τοῦτο ἐνέβρισε εἰς μεγά- λην ταραχὴν καὶ φόβον τοὺς εν Δι- δυμοτείχῳ καὶ ἔβλεπον πλέον γανε- ρὰ τὴν καταστροφὴν τῶν. Ὁ ἀρχι- ρεὺς τῶν θυμῶν τὴν ἐνεθάρρυνε.

Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ στρατοπεδευμέ- νοι ἐκτὶ Βούλγαροι ἀνεχώρησαν, διότι ἐληροφορήθησαν, ὅτι ὁ φίλα- φρονῶν πρὸς τὸν Καντακουζηνόν Ἀμοῦρστρατόντης μετ' στρατὸν ἀπεβί- βασθη παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἐβρου καὶ ἔστειλε ἀπεσταλμένους πρὸς τὴν βασίλισσα Εὐδοκίᾳ νὰ τὴν ἐ- πισκεψῇ. Καὶ πράγματι ἦλθε μετ' ἑξήκοντα χιλιάδας ἐκλεκτοῦς ἰπτεῖς λογάδας καὶ παρέμεινε εἰς τὸ Διδυ- μότειχον ὀλίγας ἡμέρας.

Ὁ Ἀμοῦρ ἦλθε κατόπιν εἰς τὴν Βήραν. Ἀλλὰ κατὰ τὴν ἰδίαν νό- κτα ἐνέσκηψε δριμύτατος χιμῶν, ἀ- πέθανον δὲ ἀπὸ τὸ ψυχρὸς διακόσι- οὶ στασιάζοντες αὐτοῦ, ἐπίσης δὲ τὸν ὁ Ἀμοῦρ μετέβη εἰς τὴν ἀπέναντι τῆς Βήρας ἐχθρὴν τοῦ Ἐβρου, ὁ- ποῦ εἶχον προσορμισθεὶ τὰ πλοῖα του, εἴς τριηκοσίους ἀποθαμένους.

Τότε ἔγραψε γράμματα εἰς τὸ Διδυ- μότειχον πρὸς τὴν βασίλισσα Εὐδο- κίᾳ, ὅτι ἀναγκάζεται νὰ επιστρέψῃ εἰς τὴν γῆσάν του.

Καὶ ὁ Καντακουζηνὸς ἐτοιμάζετο νὰ επιστρέψῃ εἰς τὴν γῆσάν του εἰ- ἐν Διδυμοτείχῳ λοιπὸν ἐτοιμάζοντο νὰ τὸν ὑποδεχθοῦν μὲ ἑξαιρετικὴς τιμᾶς καὶ εὐχαρίας. Πράγματι δὲ μετὰ τινὰ καιρὸν ἦλθε μετ' ἑξήκοντα ἄλλοις ἄξιόκτις ἐπιπέ- κτους ἰπτεῖς καὶ πεζοὺς Τούρκους καὶ οἱ κάτοικοι τοῦ Διδυμοτείου ἐ- ώρτασαν τὴν ἐπάνοδον. Ἐκεῖ ἐνδι- ατρέψας ὁ Καντακουζηνὸς ὀλίγας ἡμέρας ἐξῆλθε εἰς τὴν Ροδόπην καὶ εἰς διάστημα ὀλίγων ἡμερῶν καθυ- ποτάξας τοὺς ἐκεῖ πολέμους ἐπέ- στρεψε εἰς Διδυμοτείχον, ὅπου ἦτο ἀσθενὴς ὁ Ἀμοῦρ.

Τότε οἱ εν Βυζαντίῳ ἔστειλαν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν στρατὸν ὑπὸ τὸν Σφρανζην, διὰ τὴν ὑποστοπὴ- σον κατὰ τοῦ Καντακουζηνοῦ. Ὁ Σφρανζὴς πληροφοροῦντος ὅτι ὁ Καντακουζηνὸς εὐρίσκειται εἰς τὴν Στενήμαχον καὶ Τετρίαιναν, ἐνδι- ατρέψας δὲ κατὰ τὴν ἐν Διδυμοτείχῳ ἀ- κούσας τοῦ Καντακουζηνοῦ ἠδύ- νατο νὰ τὸ ἀληθινήσῃ καὶ κατόπι- νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν. Τὴν ἰ- δίαν ὁμοίως ὤραν ἐπέστρεψε καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ μάχης γενομένης ἐφο- νεύθησαν οἱ περισσότεροί ἀπὸ τοὺς ἐπιτεθέντας. ἀπέθανε δὲ κατὰ τὴν μάχην καὶ ὁ στρατηγός.

Τότε οἱ εν Βυζαντίῳ ἤρωςαν νὰ αἰσθάνωνται τὰ δεινὰ καὶ τὰς φο- βικὰς συνεπείας τῆς ἐξουσίας καὶ συ- νεβούλευσαν τὴν βασίλισσα Ἄν- ναν νὰ συνθηκολογήσῃ μετ' ὁ Καν- τακουζηνόν. Καὶ ἔστειλαν μὲν πρὸς- βεις εἰς τὸ Διδυμοτείχον, πλὴν οὐ- δὲ ὡς ἀπέβησαν.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Καντακουζηνὸς, ἀφοῦ καθυπέταξε τὴν νάτιον Θράκην ἐπροχώρησε κατὰ τῆς Ἀδριανούπο- λος, ἡ ὁποία ἐξηκολούθει νὰ διακείται φιλικῶς πρὸς τὸ Βυζάντιον. Ἔστει- λε δὲ κρυφίως γράμματα πρὸς τοὺς δεσποτάς αἰχμαζόμενους φίλους του, οἱ ὅποιοι πέμψαντες πρὸς αὐτὸν ἑ- μπιστον ἀπεσταλμένον τὸν παρεκάλ- λου νὰ ἔλθῃ ἐκεῖ καὶ τὸν διαβε- βάζον, ὅτι μόνον ἂν τὸν ἴδουν, ἐμ- ποροῦν νὰ τὸν ἐμβάσῃ εἰς τὴν πόλιν κυριεύοντες μίαν ἀπὸ τὰς πό- λεις τῆς. Ὁ Καντακουζηνὸς συνή- σθησε εἰς αὐτοὺς νὰ μὴ ἐπιχειρή- σουν τίποτε πρὶν τὸν ἴδουν, προσ- διώρισεν δὲ τὴν ἡμέραν. Ἐκείνοι δὲ- μως ἐσημείωσαν ἀποσπάσματα, πρὶν ἀκόμη ἔλθαι ὁ βασιλεὺς. Ἐν- ἑξ αὐτῶν ἔτιχε νὰ συναντήσῃ τὸν φρούραρχον τῆς πόλεως Βράνον. Τότε δὲν ἐκράτηθησαν πλέον καὶ παρὰ τὰς συμβολὰς τοῦ βασιλέως ἐ- πέτεθησαν.

FEDERATED SOCIETIES OF THRACE
ΦΕΔΕΡΑΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ

ΤΟ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΝ ΚΑΙ Η ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ Μ.Χ. ΑΙΩΝΑ

ΥΠΟ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Γ. ΚΟΥΡΤΙΔΟΥ, ΙΑΤΡΟΥ, ΒΟΥΛΕΥΤΟΥ ΕΒΡΟΥ

ΙΑ'.

Τότε ηθέλησε να στεαθή και εκ τούτου βασιλεύς εις τὸ Βυζάντιον. (Ἡ πρώτη στέψις ἐγένετο εις τὸ Διδυμότειχον, ἡ δευτέρα εις τὴν Ἀδριανουπόλιν.) Ἡ στέψις ἐγένετο εις τὸν ναὸν τῶν Βλαχευῶν ὑπὸ τοῦ πατρὸς Ἰσιδώρου, διότι ὁ πατριάρχης Ἰωάννης εἶπε πᾶσι ἀπὸ τὸν πατριαρχικὸν θρόνον ποινὴ ἀκήμη εἶσθαι εις τὸ Βυζάντιον ὁ Καντακουζηνός, κατ' ἀπαίτησιν δὲ τῶν ἀντιθέτων τοῦ εἰς ἐξορισθῆναι εις τὸ Διδυμότειχον, ὅπου ἠσθένησε. Ὁ Καντακουζηνός ἐστρεψε τὴν εἰρήνην βασιλεύσαν ἐκ τριτοῦ.

Ἐκτὸς τῆς συζύγου τοῦ Φλοῆνης ὁ Καντακουζηνός ἐστρεψε καὶ προσεκάλεσε ἀπὸ τὴν Ἀδριανουπόλιν καὶ τὰς θυγατέρας του. Μία ἀπὸ τὰς θυγατέρας του, ἡ Ἑλένη, μέλουσα σύζυγος τοῦ νεαροῦ βασιλέως Ἰωάννου Παλαιολόγου, κατὰ τὴν ἐισοδὸν τῆς εἰς τὸ Βυζάντιον ἐκοσμήθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς τῆς καὶ τῆς βασιλίσσης Ἄννης μετ' ἐπίσημα βασιλικὰ διάσημα καὶ ἠνομάσθη βασιλὶς καὶ αἶμα ἐφθασαν εἰς τὰ ἀνάκτορα ἤρχισαν νὰ προετοιμάζουσι τὰ τοῦ γάμου.

Οἱ στρατιῶται ἐν τῷ μεταξὺ ἐστάσιον καθ' ὑποκρίσειν καὶ ἐξήτησαν ἀπὸ τὸν Καντακουζηνὸν νὰ παραβῆ συνάροντα τὸν υἱὸν τοῦ στρατηγῶν Ματθαίου. Μετ' ὀλίγον πράγματι ὁ Ματθαῖος ἀνεκηρύχθη ἀπὸ τὸν βασιλεὺς εἰς τὴν Ἀδριανουπόλιν.

Ὁ Καντακουζηνός διώρισεν τὸν δευτερότοκον υἱὸν τοῦ Μανουὴλ Ἰσαβίου δεσπότην εἰς τὴν νοτιοανατολικὴν Πελοπόννησον μετ' ἠρωτικῶσαν τὸν Μ.στέφανον κατὰ τὸ ἔτος 1318.

Ἐκτὸς δὲ τοῦ Μανουὴλ ἀνέδειξε ὡς δεσπότην καὶ τὸν γαμβρὸν τοῦ Νικηφόρου δοῦκα, εἰς δὲ τὸν Ματθαῖον ἔδωκε τὴν τιμὴν νὰ εἶνε ἀνώτερος καὶ νὰ προηγῆται τῶν δεσποτῶν.

Ἡ ἡσυχία μετοξὺ τῶν δύο συμβασιλευδόντων ὄλεον διήρκεσε μέχρι τοῦ 1352, ὅτε εἰς τὴν Ἀδριανουπόλιν καὶ τὸ Διδυμότειχον ἐξεργάγη πάλιν ἐμφύλιος πόλεμος, ὅστις κυρίως αὐτὴν τὴν φορὰν στρέφεται μετὰ τὸν Ματθαῖον Καντακουζηνὸν καὶ Ἰωάννου Παλαιολόγον, γαμβροῦ, ὡς εἴπομεν, Ἰωάννου τοῦ Καντακουζηνοῦ. Καθὼς διηγείται ὁ ἴδιος Ἰωάννης

Καντακουζηνός, ἐν τῷ μεταξὺ ἤρχισαν ὁ ἰδιουργίαι, διὰ νὰ διαθέσουσι κακῶς τὸν Καντακουζηνὸν κατὰ τῆς βασιλίσσης Ἄννης καὶ τοῦ γαμβροῦ τοῦ Ἰωάννου. Ἐπειδὴ δὲ δὲν ἴσχυσαν καὶ δὲν ἐτελεσφόρησαν, ἐστρέφθησαν τότε πρὸς τὸν Ματθαῖον, τὸν ἠλοῖον κατέπεισαν νὰ καταλάβῃ τὸ Διδυμότειχον καὶ τὴν Ἀδριανουπόλιν καὶ τὰ περίε αὐτῶν χωρία καὶ νὰ ἰδρύσῃ ἰσακρίαν ἡγεμονίαν. Πράγματι ὁ Ματθαῖος προσβῆ εἰς τοῦτο, ἐγγισθεὶς δὲ ὁ Καντακουζηνός ἐστρεψε πρὸς τὸν στασιασαντα υἱὸν τὴν μητέρα Εἰρήνην, διὰ νὰ συνδιαλάβῃ τὸν γαμβρὸν καὶ τὸν γυναικὸδεσφρον, τὸ δόλιον καὶ κατώρθωσεν, ὅτι ὁ Ματθαῖος ἐκώλυθη, μόλις εἶδε τὴν μητέρα του.

Ὁ Καντακουζηνός ἐνεκα δημοσίων φροντίδων ἀνεώρησε εἰς τὴν Ἀδριανουπόλιν. Ἐπειδὴ δὲ σκοπεῖτο ἐκ διαγίλων Τούρκων διεσθῶν τὸν Ἑλλησπόντον ἐλεγήσθη τὰ χωρία τοῦ ἐπιτεθείς ἐναντίον τῶν ἐνίκησε καὶ ἤλθε εἰς τὸ Διδυμότειχον, ὅπου ἐδόθη ἀπὸ νεφρίτιδα διαρκέσαν ἐν ἔτος.

Μετὰ ἔν ἔτος ὁ βασιλεὺς Ἰωάννης ὁ Παλαιολόγος ἀφήσας τὴν μητέρα του εἰς τὴν Θεσσαλονίκην ἤλθεν εἰς τὴν Αἴνον, διὰ νὰ μεταβῆ εἰς τὸ Βυζάντιον. Οἱ ἄρχοντες τοῦ Διδυμοτείχου, Ἀρσένιος ὁ μέγας παπίας ὁ Τραπεζιτικὸν καὶ ὁ πρωτοστάτης Ταρχανειώτης, ὑποσπεύσαντες ἔτι δὲ διέβη ἡμῶν Διδυμοτείχου, ἐφοβήθησαν μήπως δυσσώστῃσιν τὸν Καντακουζηνὸν καὶ ἐγγισθῆ ἐναντίον τῶν, ἐὰν τὸν ὑποδεχθῶν, ἠρώτησαν λοιπὸν πῶς πρόκειναι νὰ φερόσιν πρὸς τὸν νεαρὸν βασιλέα. Ὁβίος τότε διέταξε, ὅπως ἀμύξει εἰς δούλους πρὸς δεσπότης, νὰ παρασχουσι διόδοον ἐλευθέρων καὶ νὰ προσέξουσι αὐτὸν ὡς βασιλέα ὅχι μόνον αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ διαίαι αἱ αἱ πόλεις. Καὶ συνεμορφώθησαν πρὸς τὴν διαταγὴν τοῦ βασιλέως Καντακουζηνοῦ, ὅστις μετ' ἐν εὐκαιρίαν αὐτὴν ἔδωκε τὸ Διδυμότειχον εἰς τὸν γαμβρὸν τοῦ Ἰωάννου ἀφαιρέσας αὐτὸ ἀπὸ τὸν υἱὸν τοῦ Ματθαίου, ὅστις πάλιν μετ' ἐν σὺλ κατάθεσιν τοῦ πατρὸς τοῦ ἐκράτησε ἢ ν' Ἀδριανουπόλιν καὶ τὰ περίε αὐτῆς.